

J.nr. 21-610-000004
Ref. PHOF/CHPAWI
Den 7. juni 2021

Erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2021/2022

Ordningens formål:

Bekendtgørelsen indeholder regler om gødningsanvendelse til jordbrugsformål, herunder fastsættelse af normer for gødskning og om udarbejdelse af gødningsplanlægning og gødningsregnskab. Formålet med kravene er at reducere udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet fra jordbruget. Udkastet indeholder en række ændringer i forhold til den gældende bekendtgørelse. Reglerne udstedes i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (lov nr. 338 af 2. april 2019).

Efterlevelseskonsekvenser

De ændringer af bekendtgørelsen, og som vil have størst økonomisk konsekvens, omfatter skærpelse af udnyttelseskravet for kvælstof i dybstrøelse (fjerkræ) og anden husdyrgødning (fjerkræ) og i spildevandsslam. Skærpelsen forventes at medføre en mindre reduktion i udledningen af kvælstof til vandmiljøet. Ændringerne bidrager til dansk implementering af nitratdirektivet. Yderligere foreslås en række mindre ændringer, herunder vedrørende gødskning i lukkede dyrkningssystemer, brødhvede, angivelse af forhøjet udbytte i gødningsregnskabet og overdragelseserklæringer for husdyrgødning. Disse ændringer forventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser, som dog er væsentlig under grænsen på 10 mio. kr. om året, som ville fordrer en detaljeret opgørelse. Der er også i nogen grad administrative konsekvenser jævnt nedefor.

Skærpede udnyttelseskrav for dybstrøelse (fjerkræ), anden husdyrgødning (fjerkræ) og spildevandsslam og lempelse for anden slam

Gødskningsbekendtgørelsen fastsætter det såkaldte udnyttelseskrav, som indgår i beregningen af, hvor stor en andel af den udbragte mængde kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning, der anses for at blive udnyttet i afgrøderne, og som dermed skal indgå som forbrugt kvælstof i gødningsregnskabet. Udnyttelseskravet skærpes for dybstrøelse (fjerkræ), anden husdyrgødning (fjerkræ) og spildevandsslam (reduceres for anden slam), så en større andel af kvælstoffet i den udbragte gødning samlet skal tælle med i gødningsregnskabet som forbrugt.

Tiltagene estimeres samlet at medføre en reduktion i erhvervets muligheder for at anvende kvælstofgødning på 955 tons N pr år. Heraf vil det skærpede udnyttelseskrav på fjerkrægødning medføre en udgift for erhvervet i form et udbyttetab på estimeret 1,8 mio. kr. som følge af tab af mulighed for gødskning på ca. 600 tons N pr år. Udgangspunktet for estimatet er, at skærpelsen betyder en 1:1 reduktion i mængden kvælstof, der kan tildeles arealerne. Det vil være gældende, hvis den virksomhed, som anvender gødningen, i forvejen udnytter sin kvælstofkvote fuldt ud. Virksomheder, som ikke umiddelbart kan opnå den højere udnyttelsesgrad af gødningen, må i

så fald enten tage et tab i udbytte på grund af den mindre kvælstoftilførsel eller foretage nye tiltag i driften for at optimere gødningsanvendelsen, så den højere udnyttelsesgrad opnås. Økologiske bedrifter indgår i beregningen af omkostninger på lige vilkår med konventionelle bedrifter. En økologisk bedrift kan opleve justeringen af udnyttelseskravet som en større ændring end en konventionel bedrift, idet de økologiske virksomheder har en ekstra kvælstofbegrænsning under Økologiske Arealtilskud (kvælstofloftet), og idet de i praksis har ringere mulighed for at øge udnyttelsen af gødningen ved eksempelvis afsætning til biogasanlæg.

Foruden effekten af det forøgede udnyttelseskrav på fjerkrægødning for virksomheder, som anvender gødningen direkte, vil skærpelsen på den del af fjerkrægødningen, som leveres til biogasanlæg og derfra til jordbrugsmæssig udnyttelse, medføre en yderligere reduceret mængde kvælstofgødning på 176 tons N. Dette forventes at føre til et yderligere tab i udbytte på 0,5 mio. kr. pr år. Derudover vil stramningen i udnyttelseskrav på spildevandsslam kombineret med en lempelse af kravet for anden slam samlet betyde et erhvervsøkonomisk tab på 0,5 mio. kr., som følge af en reduceret mængde kvælstofgødning på 175 tons N. Omkostningen vil særligt ramme bedrifter, der anvender store mængder af spildevandsslam, herunder i mindre grad bedrifter, der aftager afgasset biomasse fra biogasanlæg, der har et input af spildevandsslam.

Samlet estimeres en reduktion i driftsindtægter som følge af skærpelsen af udnyttelseskravene på op til 2,8 mio. kr. pr år. Udgifterne antages at være større for fjerkræproducenter, særligt med økologiske fjerkræ og frilandsfjerkræ, da de vil have umiddelbart sværere ved at tilpasse sig de nye krav, og lavere for andre virksomheder der anvender gødningen i mindre grad. Det antages, at virksomheder der producerer de nævnte typer af fjerkrægødning, i en vis udstrækning bytter sig til andre typer af gødning, hvorved skærpelsen ikke rammer dem helt så hårdt. Visse virksomheder vælger at overholde kravene ved at indføre teknologiske ændringer, som kan muliggøre den højere udnyttelse. Den erhvervsmæssige omkostning forbundet hermed kan ikke kvantificeres men vurderes at være væsentligt mindre end det direkte udbyttetab. Dog kan en tilpasning ved ændringer i sædskiftet fra vinter- til vårsæd medføre visse omkostninger pr. ha.

Administrative konsekvenser

De administrative konsekvenser omfatter byrder forbundet med krav om, at analyser af lager af organisk gødning skal foretages af et akkrediteret laboratorium og, at virksomheder ved angivelse af forhøjet udbytte skal kunne dokumentere, at afgrøden har været dyrket i de 5 forudgående planperioder, hvis det gennemsnitlige udbytte beregnet ud fra de opnåede udbytter i disse planperioder er højere end standardudbytterne. De øvrige justeringer i bekendtgørelsen forventes ikke at medføre væsentlige ekstra administrative byrder.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget bekendtgørelsesudkastet i præhøring. OBR vurderer, at bekendtgørelsesudkastet medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vurderes at være under 4 mio. kr., hvorfor de ikke kvantificeres nærmere.

Skatter, afgifter, subsidier mv.

Bekendtgørelsen ændrer ikke på skatter, afgifter eller subsidier.

Adfærdsvirkninger

Det forventes, at ændringerne vil understøtte, at miljøeffekten af bekendtgørelsen opnås.

BNP

Der vurderes ikke at være BNP-effekter forbundet med bekendtgørelsen.

Afledte effekter

Ingen.